

تهدیدات معاهده لیسبون و نیز معادلات و پیش‌بینی‌های گذشته اثر نهاده و یا آنها را در سایه قرارداده است. احیای رهیافت بین دولتی و افزایش نقش شورای اروپا یعنی نمایندگان ملی کشورهای عضو به عنوان نهاد اصلی حکمرانی اروپایی موجب شده است تا نقش نهادهای فراملی یعنی کمیسیون و پارلمان اروپا محدودی تنزل یابد. باتوجه به این که در شرایط جاری، اروپا پدیده شوق انگیزی برای اروپایی‌ها محسوب نمی‌شود، فرجام انتخابات پارلمان اروپا به دغدغه مشترک حامیان و منتقدان وحدت اروپا تبدیل شده است.

رقابت اروپاگرایان و اروپاگرایان

هشتمین انتخابات پارلمان اروپا که برای انتخاب ۷۵۱ نماینده از ۲۸ کشور عضو اتحادیه برگزار می‌گردد، عرصه رقابت‌های فشرده دو طیف اروپا گرا و اروپا گریز خواهد بود. میزان حضور احزاب سیاسی و به ویژه دو طیف سنتی یعنی راست گرایان و چپ گرایان اروپایی هم در نوع مدیریت و سمت و سوی سیاست‌های داخلی و خارجی اتحادیه اروپا اثرگذار خواهد بود. احزاب راست میانه در حال حاضر مهم‌ترین نیروی سیاسی پارلمان اروپا قلمداد شده و مدیریت بسیاری از دولت‌های عضو اتحادیه اروپایی را برعهده دارند. با آغاز بحران اقتصادی و مالی اتحادیه اروپا برخی از تحلیل گران سیاست اروپایی از احتمال چرخش در سیاست اروپایی و بازگشت احزاب چپ میانه به قدرت سخن به میان آوردند اما برخلاف این پیش‌بینی، احزاب سوسیال دموکرات به رغم دستیابی به قدرت و یا شرکت در ائتلاف‌های حکومتی در برخی کشورهای اروپایی، هنوز نتوانسته اند به موفقیت‌های انتخاباتی چشمگیری دست یافته و به جریان سیاسی غالب در اروپا تبدیل شوند. افزون بر این روندهای حاکم بر سیاست اروپایی در دو دهه گذشته حاکی از آن است که رقابت چپ گرایان و راست گرایان عمدتاً به نحوه حفظ وضع موجود فروکاسته شده است. به همین جهت چرخش‌های حزبی و جابجایی قدرت لزوماً به تغییر بنیادی سیاست‌های موجود منجر نشده است.

باوجود این، اروپاگرایان وضعیت جاری را وضعیت ناخوشایندی ارزیابی می‌یابند. این طیف با اشاره به بی‌اعتمادی عمومی نسبت

به این همه، پارلمان اروپا با به موازات قدرت یابی تدریجی با بی‌اعتنایی اروپایی‌ها مواجه گشته و افول اعتبار و موقعیت آن نزد شهروندان اروپایی در انتخابات مختلف به نمایش گذاشته شد. ازهنگامی که نخستین انتخابات مستقیم این پارلمان در سال ۱۹۷۹ و با شرکت حدود ۶۲ درصد از اروپایی‌ها برگزار گردید، همواره از میزان حضور شهروندان اروپایی در این انتخابات کاسته شده است، چنان که در آخرین انتخابات پارلمان اروپا که در سال ۲۰۰۹ برگزار شد، میزان حضور رای دهندگان به ۴۳ درصد کاهش یافت. علاوه بر این، انتخابات پارلمان اروپا همواره فرصتی برای طرح موضوعات ملی کشورهای عضو به حساب آمده و از منطق حاکم بر سیاست‌های داخلی آنها متأثر بوده است.

معاهده لیسبون با پیش بینی تمهیداتی درصدد افزایش قدرت قانونگذاری و نقش آفرینی پارلمان اروپایی در معادلات اروپایی برآمد. یکی از این تمهیدات گره زدن انتخاب رئیس کمیسیون اروپا به تصمیمات این پارلمان می‌باشد. قراردادی گروه‌ها و احزاب سیاسی اصلی پارلمان اروپا با معرفی نامزدهای خود برای دستیابی به این سمت، رقابت‌های انتخاباتی پارلمان اروپایی را به عرصه‌ای برای پیشبرد موضوعات اروپایی تبدیل کرده و با افزایش نقش پارلمان در انتخاب رئیس کمیسیون اروپا بر معنای مشروعیت نهادهای اروپایی فایده آیند.

با این همه، هنوز تفسیر واحدی درباره نقش پارلمان اروپا در انتخاب رئیس کمیسیون اروپا ارائه نشده و اتحادیه شاهد رقابت نهادهای اروپایی با یکدیگر است. ازسوی دیگر، رویارویی اتحادیه با بحران‌های چندگانه و عدم خروج کامل آن از فضای بحران اقتصادی و مالی هم به موجدی از انتقاد از ناتوانی اتحادیه اروپا و نهادهای آن در مدیریت این بحران دامن زده است. بسیاری از نظرسنجی‌های موجود نیز از نارضایتی و کاهش اعتماد شهروندان کشورهای عضو به این اتحادیه حکایت دارد. درفضای موجود، تصویر برداشت عمومی این است که اتحادیه اروپا بیش از آن که "بخشی از راه حل" باشد، خود "بخشی از مسئله" به شمار می‌آید.

نکته حائز اهمیت دیگر این است که بحران اقتصادی و مالی اتحادیه اروپا بر بسیاری از

تعیین نامزدهای اروپایی برای دو سمت فراتلانتیکی (یعنی دبیرکل ناتو) و بین‌المللی (دبیرکل آینده سازمان ملل) نیز در دستور کار چانه زنی‌های بین اروپایی قرار گیرد. به همین دلیل، از هم اکنون رقابت فشرده‌ای بین مقامات پیشین و فعلی اروپا برای دستیابی به ریاست این نهادها و افزایش حضور در معادلات اروپایی آغاز شده است.

انتخابات آتی پارلمان اروپا

دریک چشم انداز تاریخی، موضوع "بحران مشروعیت" و یا "کسری دموکراسی" نظام حکمرانی فراملی اروپایی یکی از چالش‌های اصلی فرآیند وحدت و یکپارچگی اروپا بوده است. عدم برخورداری شهروندان اروپایی از پیوندهای هویتی تمام عیار با اتحادیه اروپا و نهادهای آن در ایجاد فاصله، شکاف و گسست میان شهروندان و نهادهای اروپایی مؤثر بوده است. برگزاری انتخابات مستقیم پارلمان اروپا از جمله تدابیری بود که اروپایی‌ها برای غلبه بر سرشت نخبه گرا، فن سالار و دیوان سالار این فرآیند اتخاذ نمودند.